

Projektets navn/arbejdstitel	Projektejer	Dato
Kortlægning af sociale forhold blandt socialt isolerede kvinder med etnisk minoritetsbaggrund i Københavns Kommune	Socialforvaltningen	07.02.07
<p>Opgavestiller</p> <ul style="list-style-type: none"> - Socialforvaltningen - Økonomiforvaltningen 		
<p>Baggrund for projektet</p> <p>Det er vel belyst, at en stor gruppe blandt etniske minoriteter i Københavns Kommune står udenfor arbejdsstyrken. En undersøgelse foretaget af Center for Alternativ SamfundsAnalyse (CASA) på foranledning af Økonomiforvaltningen peger på, at der blandt disse er en gruppe kvinder som i særlig grad er socialt isolerede og marginaliserede, og som ikke nås af de forskellige sociale og beskæftigelsesfremmende tiltag.</p> <p>Undersøgelsen¹ anbefaler en opfølgende undersøgelse med særligt fokus på ”de mest isolerede” kvinder fra det etniske minoritetsmiljø, bl.a. med henblik på at vurdere om ”disse kvinder må anses for at befinde sig i en sådan social situation, at de er berettigede til tilbud efter lov om social service”. Baggrunden for denne anbefaling er specifikt CASAs problemer med at få adgang til informanter fra gruppen af ”ikke gifte kvinder” udenfor arbejdsstyrken, samt de ”mest isolerede kvinder” fra gruppen af ”gifte, familiesammenførte, husstandsforørgede kvinder”.</p> <p>Forskellige undersøgelser – herunder undersøgelse fra CASA - har i de senere år fremlagt en del statistisk materiale, der kaster lys over en række sociale parametre for gruppen af indvandrerkvinder generelt. Men der er meget lidt viden om de mest isolerede kvinder, hvilke faktorer der fører til social marginalisering, og hvilke sociale problemer, der er knyttet til denne proces, herunder findes meget få undersøgelser, om nogen, der har formået at inkludere kvindernes egen opfattelse af deres sociale situation, herunder deres syn på barrierer og problemer i forhold til arbejdsmarkedet og deres forestillinger om et godt liv. En væsentlig grund til denne manglende viden er, at adgangen til informanterne pr. definition er vanskelig.</p> <p>Københavns Kommune ønsker på den baggrund at initiere et projekt, som skal afdække de sociale forhold og individuelle handlemuligheder og -strategier hos de mest isolerede – gifte eller ugifte – kvinder med etnisk minoritetsbaggrund.</p> <p>Undersøgelsen vil så vidt muligt fokusere på kvindernes egen oplevelse af deres situation, således at der opnås viden om, hvordan informanterne selv betragter betydningen af ”marginalisering og sociale problemer”, hvad de betragter som et godt kvindeliv, deres viden om og anvendelse af sociale servicetilbud, oplevelsen af barrierer i forhold til arbejdsmarkedet og deres strategier og forhåbninger til fremtiden, herunder også forhåbningerne til deres børns fremtid.</p> <p>I undersøgelsen af kvindernes sociale marginalisering vil projektet benytte sig af et bredt marginaliseringsbegreb, der kan indfange fx betydningen af: religion, migrationshistorie, kønsroller, famili-</p>		

¹ CASA (2006) *Unge indvandrere uden for arbejdsstyrken i Københavns Kommune*, s. 12.

emæssige forhold, uddannelses- og sundhedsforhold (psykisk og somatisk), misbrug samt graden af social kontrol i det etniske miljø. Herigennem vil undersøgelsen kunne kaste lys over en række væsentlige forhold af betydning for målgruppens livssituation, der ikke kan dokumenteres ved fx statistiske kortlægninger.

Formål

Det overordnede formål for projektet er at bidrage til, at disse kvinders uudnyttede ressourcer kan aktiveres til gavn for både for dem selv, deres børn, ægtefælle og samfundet.

Dette forudsætter, at kommunens indsats overfor disse kvinder målrettes, således at den sociale isolation og marginalisering brydes, som første skridt på vej mod en integration i samfundet og arbejdsstyrken.

Projektets konkrete formål er, at indsamle viden mhp. at udarbejde relevante anbefalinger til Københavns Kommune om, hvordan disse kvinder får adgang til kommunens eksisterende sociale, beskæftigelsesmæssige og integrationsmæssige tilbud.

Mere konkret vil projektet gennemføre dels en systematisk indsamling og formidling af viden om disse kvinders sociale forhold, livsvilkår, individuelle handlemuligheder og strategier med henblik på at forstå, hvad der skaber, betinger og vedligeholder deres sociale isolation.

Denne nye viden kan være til gavn for Københavns Kommunes sociale, beskæftigelsesmæssige og integrationsmæssige indsats, idet en nuanceret viden om de isolerede kvinders situation og livsvilkår kan være med til at målrette indsatsen i forhold til en målgruppe, vi i dag har ganske lidt viden om.

Baggrunden og problemstillingen

Et notat fra Københavns Kommunes Statistiske kontor (april 2005) omhandlende en statistisk analyse af arbejdsmarkedstilknøytning blandt 16-66-årige i København viser, at 29 % af alle ikke-vestlige indvandrere og efterkommere var uden tilknøytning til arbejdsmarkedet, svarende til 12 % af kommunes borgere. Tidligere undersøgelser peger på, at især gifte kvinder og kvinder fra muslimske lande har svært ved at komme ind på arbejdsmarkedet, og at en stor del af disse kvinder tilhører første generationen af indvandrere.

Ingen ved i dag med sikkerhed hvor mange af de etniske minoritetskvinder udenfor arbejdsmarkedet, der lever i social isolation. En undersøgelse fra 2005 blandt tyrkiske kvinder i Fyns Amt viste, at der formentlig er tale om en mindre gruppe, der til gengæld lever på "grænsen af det samfundsmæssigt acceptable"². Det er kvinder der ofte er isoleret fra det omkringliggende samfund, og som har et meget ringe kendskab til det danske samfund, inklusive deres civile rettigheder og de forskellige sociale og beskæftigelsesmæssige tilbud, de er berettiget til. Det er sandsynligvis de færreste af disse kvinder, der har valgt denne situation selv, og mange har ønsker om at lære dansk, uddanne sig og få et arbejde.³

Der er med andre ord tale om en gruppe, der er motiverede for en integrations- og beskæftigelses-

² LG Insight, rapport 2005.

³ CASA (2006) *Unge indvandrere uden for arbejdsstyrken i Københavns Kommune*, s. 21.

fremmende indsats.

Målgruppen

Projektets målgruppe er de mest socialt isolerede kvinder indenfor aldersgruppen 16 - 50 år, der er flygtninge, indvandrere eller efterkommere af borgere fra ikke-vestlige lande. Målgruppen står udenfor arbejdsstyrken og falder indenfor en af nedenstående kategorier:

- Kontanthjælpsmodtagere, som ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet
- Personer på syge- og barseldagpenge, som ikke har beskæftigelse
- Personer helt uden for arbejdsstyrken og uddannelsesområdet, som ikke modtager offentlig hjælp.

Projektets målgruppe er m.a.o. kvinder med etnisk minoritetsbaggrund, der befinder sig i en situation præget af meget ringe kontakt til verden udenfor hjemmets fire vægge.

De isolerede kvinder fra det etniske minoritetsmiljø er erfaringsmæssigt en meget vanskelig målgruppe at komme i kontakt med. Det er kvinder, der ofte lever en "skjult tilværelse", som ofte først synliggøres, hvis de bryder med familien og fx ender på krisecenter.

En kontaktmetode er at benytte netværk blandt selvorganiserede kvindeklubber og boligsociale projekter til at opnå kontakt med den primære målgruppe.

En yderligere relevant metode er at kontakte kvinder med etnisk minoritetsbaggrund, der har haft kontakt til kvindekrisecentre⁴.

Delformål

- Indhente og formidle viden om disse kvinders sociale forhold, livsvilkår og individuelle strategier i relation til deres sociale isolation.
- Indhente og formidle viden om disse kvinders eksisterende kontaktflade ift. tilbud af social, beskæftigelsesmæssig og integrationsmæssig karakter.

Leverancer

- Gennemføre interviews med målgruppen om deres sociale forhold, livsvilkår og individuelle strategier, der har relation til deres sociale isolation og marginalisering.
- Gennemføre interviews med kontekstinformanter om disse kvinders muligheder, rettigheder og behov i relation til (kommunale og frivillige) tilbud om samvær og aktiviteter
- Udarbejde rapport med undersøgelsens resultater
- Afholde konference for medarbejdere i kommunen

⁴ Ca. halvdelen af kvinderne på krisecentre i 2005 havde andet fødeland end Danmark, *LOKK årsstatistik 2005. Kvinder på krisecenter*. 80 % af de kvinder, som indlogeres på Dannerhusets krisecenter i København, er kvinder med anden etnisk baggrund end dansk i 2006, *Evaluering af projekt "Styrkelse af omsorgsarbejdet og etablering af netværkskæbende aktiviteter"* (Dannerhuset, 2006).

Succeskriterier

- Der er pr. 1. august 2007 foretaget interview med 30 målgruppeinformanter om deres sociale forhold, livsvilkår og individuelle strategier i relation til social isolation og marginalisering.. I udvælgelsen af informanter skal der så vidt muligt sikres en differentiering mellem alder, etnicitet og migrationsbaggrund samt familiestatus.
- Der er pr. 1. august 2007 foretaget interview af 20 nøglepersoner, der har berøring med målgruppen (kontekstinformanter). Det gælder fx nøglepersoner fra kommunens social- og sundhedsforvaltning, kvindecentre, sociale projekter, boligsociale projekter, selvorganiserede indvandrerkvindeklubber, syklubber og sundhedsplejersker o.a.).
- Der er pr. 1. november 2007 udarbejdet en rapport der dels formidler undersøgelsens resultater dels indeholder anbefalinger til Københavns Kommunes indsats overfor målgruppen.

Projektforløb med tidsplan

Projektet gennemføres som et intensivt forløb over 7 måneder og påbegyndes i nedenstående forslag til en tidsplan den 1. april 2007 med afrapportering den 1. november 2007.

Projektforløb:

April 2007: Udarbejdelse af interviewguides
Kontakt til målgruppeinformanter og kontekstinformanter

Maj 2007: Kontakt til målgruppeinformanter
Interview med nøglepersoner
Udarbejdelse af statistisk materiale

Juni 2007: Indsamling af data via interview med målgruppeinformanter
Kontakt til yderligere målgruppeinformanter
Indsamling af data via interview med kontekstinformanter

Juli 2007: Indsamling af data via interview med målgruppeinformanter
Kontakt til yderligere af målgruppeinformanter
Indsamling af data via interview med kontekstinformanter

August 2007: Analysearbejde og udarbejdelse af rapport

September 2007: Analysearbejde og udarbejdelse af rapport

Oktober 2007: Analysearbejde og udarbejdelse af rapport. Aflevering af rapport 1. november

Projektøkonomi – finansiering

Projektet søges finansieret af midler fra Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens **8 mill. Kr.'s puljen til ekstraordinære integrationsrettede indsatser på tværs af kommunen.**

Projektøkonomi – budget

Undersøgelsen bemandes med 1 konsulent på fuld tid i hele undersøgelsesperioden (1.4 - 31.10.2007), 1 studentermedhjælp 280 t, samt 2 chefkonsulenter i alt 100t. Alle lønudgifter er inkl.

Bilag. 1.

feriegodtgørelse og ATP. Hertil kommer honorar til tolke mv. og projektstyring, drift mv.	
Lønudgifter Ekstern konsulent	591.800 DKK
Lønudgifter Socialforvaltningen	100.000 DKK
Honorar til tolke, transskription o.a. i alt:	80.000 DKK
Øvrige udgifter i alt:	28.200 DKK
Udgifter i alt (ekskl. moms)	800.000 DKK
Projektorganisation	
Projektet gennemføres i et samarbejde mellem Økonomiforvaltningen og Socialforvaltningen i Københavns Kommune.	
Til projektet søges etableret en styregruppe med repræsentanter fra:	
<ul style="list-style-type: none">- Økonomiforvaltningen- Socialforvaltningen- Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen- Projektkontoret	
Styregruppens rolle vil være at diskutere undersøgelsens tilrettelæggelse, afgrænsninger og resultater løbende.	
Derudover etableres en følgegruppe. Følgegruppens rolle vil være at gennemlæse og kommentere undersøgelsens resultater løbende.	
Derudover vil projektet indhente relevant viden fra videnspersoner i Københavns Kommunes forvaltninger.	
Personaleressourcer	
Som supplement til personaleressourcerne i Socialforvaltningen forventes allokert 1 konsulent fuld tid i hele undersøgelsesperioden (1.4 - 1.10.2007), 1 studentermedhjælp 240t, samt 1 seniorkonsulent 90t. Hertil kommer anvendelse af tolkebistand anslået 60t og af transskriptionsmedarbejdere anslået 120t.	
Hvor skal projektet udføres?	
Projektet får til huse i Socialforvaltningen, Projektkontoret, Bernstorffsgade 21, 1592 København V.	
Evaluerings – design og metode	
Projektet har karakter af et udredningsprojekt og skal som sådan ikke evalueres. Der vil blive udarbejdet en rapport med anbefalinger til de relevante forvaltninger om, hvad og hvordan de sociale forhold og livsvilkår for de mest socialt isolerede etniske minoritetskvinder udenfor arbejdsstyrken kan forbedres.	
Høringer og udtalelser: På nuværende tidspunkt ingen.	
Formidling	

Projektets resultater formidles i form af en projektrapport henvendt til Københavns Kommunes centrale aktører. Der afholdes i forbindelse med projektafslutningen en konference for medarbejdere fra kommunens relevante forvaltninger.

Opfølgning efter projektet afslutning

Projektet har karakter af en eksplorativ kortlægningsundersøgelse, der kan fungere som vidensgrundlag for to aktiviteter, der dog ikke tages stilling til i denne forbindelse.

1. **Statistisk kortlægning og analyse af målgruppens sociale karakteristika.** Denne statistiske kortlægningsdel vil fokusere på en række udvalgte socialt udsatte boligområder med høj koncentration af etniske minoriteter i Københavns Kommune
2. **Udarbejdelse til plan til forbedring af kommunens indsats for målgruppen.** Projektets anden opfølgende aktivitet vil bestå i at udpege, hvilke eventuelle sociale, beskæftigelses- og integrationsmæssige indsatser, der kunne afhjælpe og forhindre marginalisering for gruppen som sådan og for de involverede informanter konkret. Fokus vil være på, hvordan man sikrer en bedre udveksling af erfaringer om gruppen i kommunens forvaltninger, og hvordan man i bred forstand samler trådene i en mere helhedsorienteret indsats overfor målgruppen. Aktiviteterne vil omhandle udveksling af *best practice* erfaringer i kommunens forvaltning samt udvikling af koncepter, der kan forbedre Københavns Kommunes kontakt til målgruppen og de marginaliserede kvinders adgang til kommunens eksisterende sociale, beskæftigelsesmæssige og integrationsmæssige tilbud.